

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.15/2017/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Székely Ákos, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. június 15.

Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): D. I.

Első fok: Kaposvári Törvényszék, 11.B.525/2013/42., ítélet, tárgyalás,
2014. december 9.

Másodfok: Pécsi Ítéltábla, Bf.II.19/2015/13., ítélet, nyilvános ülés,
2015. október 16.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Kaposvári Törvényszék 11.B.525/2013/42. számú, illetőleg a Pécsi Ítéltábla Bf.II.19/2015/13. számú ítéletét a terhelt tekintetében megváltoztatja, a terheltet a bűnsegédként elkövetett adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés és (2) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti; és öt halmazati büntetésül a mellékbüntetés érintetlenül hagyása mellett 3 (három) év 6 (hat) hónap börtönbüntetésre ítéli.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Kaposvári Törvényszék a 2014. december 9. napján kelt 11.B.525/2013/42. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (4) bekezdés], adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdés], adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdés] és magánokirat-hamisítás

véttségében (1978. évi IV. törvény 276. §). Ezért a terheltet halmazati büntetésül 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, és vele szemben 125.864.000 forint erejéig vagyonek Kobzást is alkalmazott. Elrendelte továbbá a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.1370/2004/23. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását.

- [2] Kétirányú fellebbezés nyomán eljárva a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2015. október 16. napján jogerős Bf.II.19/2015/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a terhelt terhére megállapított bűncselekményeket bűnsegédként, a magánokirat-hamisítás véttségét pedig folytatólagosan elkövetettnek minősítette, a halmazati büntetés mértékét 4 év börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra súlyosította, a vagyonek Kobzással kapcsolatos rendelkezést mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] Az elsőfokú ítélettel megállapított - és a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállás lényege a következő.
- [4] A Kft. tulajdonosa - a 2009. január hó 20-i alapítástól kezdve - az 1. és 2. számú tanú, ügyvezetője az 1. számú tanú volt. A céget megszűntnek nyilvánították 2011. március hó 12. napján. A kft. fő tevékenysége szállodai szolgáltatás, emellett tevékenységi körök közt a cukor, édesség és egyéb élelmiszer nagykereskedelme is szerepelt.
- [5] A kft. cukor nagykereskedelmi tevékenységét a 2. számú tanú tulajdonos szóbeli megbízása alapján a terhelt végezte, ő intézte a költség számlák beszerzését is, kezében összpontosult a pénzkezelés. A kft. számláit vezető bankoktól az 1. és 2. számú tanú, az ott dolgozó 3. és 4. számú tanú, illetve a cég titkárnője, az 5. számú tanú vehetett fel pénzt, akik ezen összegeket a terheltnek adták át, illetve az általa átadott összegeket befizették.
- [6] A terhelt a kft. részére a cukrot, illetve az ételajtermékeket ismeretlen szállítóktól szerezte be számla nélkül, és hogy az árubeszerzés költségeit igazolni lehessen, ezért a Zrt., mint szállító nevében kiállított fiktív számlákkal igazolta azt le. A Zrt. fantom cég volt, az tényleges működést nem végzett.
- [7] A terhelt a Kft., mint vevő részére a Zrt. nevében valótlán tartalmú számlákat állíttatott ki, melyeket az 5. számú tanúval töltetett ki, aki nem volt tisztában azzal, hogy valótlán tartalmú számlákat állít ki. A Zrt. nevét és címét utólag a terhelt bélyegezte a számlákra.
- [8] Ezen számlákat nem a kiállítóként feltüntetett Zrt. állította ki, ténylegesen semmiféle gazdasági tevékenységet sem fejtett ki a Kft. részére, ezért a számlák fiktívek voltak, és erről nyilvánvalóan az azokat lebélyegző, illetve azokat kitöltető terheltnek is tudomása volt.
- [9] A terhelt a 2009-es év során a valótlán tartalmú számlákat felhasználta oly módon, hogy azokat a cég könyvelésébe beállíttatta, és az adóbevallásokban szerepeltette az adófizetési kötelezettség csökkentése érdekében. A terhelt a fiktív számlákat az 5., az 1. és a 2. számú tanúkkal küldte el a könyvelőhöz, és ezen fiktív számlák beállításával készítették el a cég adóbevallását. Ezzel a cég általános forgalmi adó, társasági adó, és különadó fizetési kötelezettségét csökkentették. Az adóbevallást elkészítő és benyújtó könyvelőnek nem volt tudomása arról, hogy a számlák fiktívek.
- [10] A 2009-es év során a Kft. negyedéves bevallásra volt köteles általános forgalmi adó nemben. A Kft. 2009. II. negyedéves áfa bevallása - elektronikus úton - 2009. július 21-én érkezett a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Somogy Megyei Adóigazgatóságához. E bevallást - az elektronikus nyilvántartás szerint - az 1. számú tanú küldte az e-mail címről.
- [11] A 2009. III. és IV. negyedéves áfa bevallást a 6. számú tanú küldte el a saját e-mail címéről, az előbbi 2009. november 14-én, míg az utóbbit 2010. április 13-án. A 2009. III. negyedéves áfa bevallás adóhatóságához benyújtott adatlapját a Kft. cégbélyegzője mellett az 1. számú tanú is ellátta a kézjeggyével. Ugyancsak a könyvelő regisztrációs kódjával, illetve e-mail címével 2010. május hó 31. napján került sor a 2009. évi társasági adó és államháztartás egyensúlyát javító különadó bevallás benyújtására.
- [12] Összesen 156 db fiktív számlát felhasználtak az adóbevalláshoz, és azok áfa tartalmával az adófizetési kötelezettséget az alábbiak szerint csökkentették:

- 2009. évi II. negyedévben 21.919.000 forinttal,
 - 2009. évi III. negyedévben 92.613.000 forinttal,
 - 2009. évi IV. negyedévben 1.592.000 forinttal, mindösszesen tehát ezen adónemben 116.124.000 forinttal csökkentették az állami adóbevételt.
- [13] A Kft. a 2009-es év során 7.792.000 forinttal csökkentette az állami adóbevételt társasági adó nemben, hiszen a ténylegesen vásárolt kristálycukrot, illetve étolajat nem a számlákon szereplő Zrt.-től vásárolta. A 2009-es évre vonatkozóan az államháztartás egyensúlyát javító különadó nemben az állami adóbevételt a terhelt 1.948.000 forinttal csökkentette.
- [14] Azzal, hogy a valótlan tartalmú számlák általános forgalmi adó tartalmát a Kft. adóbevallásában levonásba helyezték, sérült az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.) 127. § (1) bekezdésében írt rendelkezés.
- [15] A fiktív számlák általános forgalmi adó alapjának költségként történő elszámolásával és az adózás előtti eredmény csökkentésével sérült a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 5. § (1) bekezdésében, a 6. § (1) bekezdésében, illetve a 8. § (1) bekezdésében írt rendelkezés.
- [16] A valótlan tartalmú számlák költségként történő elszámolásával és az államháztartás egyensúlyát javító különadó alapját képező adózás előtti eredmény csökkentésével sérült a 2006. évi LIX. törvény 3. § (1) bekezdésében írt rendelkezés.
- [17] Azt nem lehetett megállapítani, hogy az állami adóbevétel oldalán - általános forgalmi adó, társasági adó és az államháztartás egyensúlyát javító különadó tekintetében - jelentkező adóhiány hogyan és milyen mértékben gazdagította a Kft. tevékenységében közreműködést vállaló személyeket.

II.

- [18] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjait megjelölve, a terhelt bűnösségének megállapítása miatt, elsődlegesen a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezése, másodlagosan a terhelt felmentése érdekében.
- [19] Indokai szerint az eljáró bíróságok által megállapított tényállás felderítetlen, megalapozatlan. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a védelem tanú meghallgatására, illetve - a számlák fiktív voltának hitelt érdemlő bizonyítására alkalmas - szakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványait elutasította, és indokolási kötelezettségét oly mértékben nem teljesítette, hogy ezáltal a büntetőjogi felelősség kérdésében megalapozottan állást foglalni nem lehet. A fiktív számla befogadásával kapcsolatban hivatkozott az Európai Unió Bíróságának a C-80/11. és C-142/11. számú egyesített ügyekben hozott ítéletére, valamint a C-324/11. számú ügyben hozott ítéletére, továbbá a terhelt védekezésének további tisztázása érdekében szakértői bizonyítás lefolytatását indítványozta.
- [20] A Legfőbb Ügyészség BF.102/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben alaposnak, részben pedig kizártnak tartotta és a megtámadott határozat megváltoztatását, a terhelt - 1 rendbeli adócsalás büntettének vádja alóli - felmentését indítványozta.
- [21] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítványnak a bűnösség megállapítását az irányadó tényállástól eltérő körülményekre hivatkozással, illetve a bizonyítékok eltérő értékelése útján sérelmező kifogásai kapcsán a felülvizsgálat kizárt. Valójában e körbe tartozó a jogerős határozatnak az indokolási kötelezettség megsértése címén való támadás.
- [22] A Legfőbb Ügyészség szerint tévedett azonban a bíróság, amikor a terhelt bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő (az államháztartás egyensúlyát javító különadóra megvalósított) adócsalás büntetében is megállapította. A közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII.

törvény 189. § c) pontja szerint hatályát veszti az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékokról szóló 2006. évi LIX. törvény 3. §-a és hatályon kívül helyezésre kerültek a különadóra utaló egyéb törvényhelyek is. Ezen törvényhely 166. § (6) bekezdése szerint a törvény 189. §-a 2010. január 1. napján lépett hatályba, így a különadó fizetési kötelezettség 2010. január 1. napjával megszűnt. Erre tekintettel a terheltnek ezen bűncselekmény miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában - mivel az elbíráláskor hatályban lévő törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény - felmentése indokolt.

III.

- [23] A felülvizsgálati indítvány a következők szerint alapos.
- [24] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [25] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].
- [26] Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének - a minősítéssel kapcsolatos más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül - a kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapul vételével vizsgálható.
- [27] Ezzel szemben a felülvizsgálati indítvány a tényállás felderítetlenségét, megalapozatlanságát sérelmező részében valójában az irányadó tényállást támadja, és olyan indokokra hivatkozott, amelyek a bizonyítékok eltérő értékelése - további tanúmeghallgatásra és szakértői bizonyítás lefolytatására alapítva - eltérő tényállás megállapítását igényelték volna. Mindezek azonban felülvizsgálat alapját nem képezhetik.
- [28] Az indítvány sérelmezte az indokolási kötelezettség megsértését is.
- [29] A tény- vagy jogkérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán felülvizsgálatban csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége, annak eredménye azonban vitássá nem tehető.
- [30] Jelen ügyben az indokolási kötelezettség teljesítése - az ítéletből kitűnően - a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben a szükséges és elégséges mértékben megtörtént. Az eljáró bíróság az anyagi és eljárásjogi szabályhoz vezető következtetéseit, álláspontját rögzítette, így - szemben az indítványban foglaltakkal - eleget tett indokolási kötelezettségének.
- [31] Ehhez képest az indítvány az indokolási kötelezettség megsértése címén valójában az irányadó tényállás felderítetlenségében megnyilvánuló megalapozatlanságát sérelmezte, melyre a felülvizsgálati eljárásban nincs mód.
- [32] Az indítvány az adólevonás jogát érintő Európai Unió Bíróságának határozataira hivatkozó részében ugyancsak az ítéleti tényállás megalapozottságát támadta. A fiktív számlák befogadásának mikéntje ugyanis a bizonyítási eljárásban tisztázandó körülményekre, a bizonyítás mikéntjére vonatkozik. Ehhez képest értelemszerűen ezek nem a tényállásból vont jogkövetkeztetésre tartozó, hanem a tényállás megállapítására vonatkozó kifogások, s mint ilyenek, szintén az eljáró bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének mikéntjét sérelmezték. Ennek azonban felülvizsgálati eljárásban nincs helye.
- [33] Nem sértettek törvényt az eljáró bíróságok, amikor az irányadó tényállásban írtak alapulvétellel az adóbevallás alapjául szolgáló, 156 darab fiktív számla beállításával összefüggésben a terhelt büntetőjogi felelősségét az általános forgalmi adó és társasági adó tekintetében előidézett adóhiány

okozásával összefüggésben bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (4) bekezdés] és bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdés] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §) megállapították.

- [34] A felülvizsgálati indítvány azonban - a Legfőbb Ügyészség indítványában kifejtettek szerint - a különadóra vonatkozó, további 1 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdése szerint minősülő adócsalás bűntette tekintetében alapos.
- [35] Az eljáró bíróságok a terhelt büntetőjogi felelősségét a különadó fizetési kötelezettség elmulasztásával összefüggésben is megállapították.
- [36] A közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvény 189. § c) pontja szerint azonban hatályát veszítette az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járulékokról szóló 2006. évi LIX. törvény 3. §-a, és hatályon kívül helyezték a különadóra utaló egyéb törvényhelyeket is. A hivatkozott törvényhely 166. § (6) bekezdése szerint a törvény 189. §-a 2010. január 1. napján lépett hatályba, ennél fogva a különadó fizetési kötelezettség 2010. január 1. napjával megszűnt.
- [37] Következésképpen - e vonatkozásban - a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása a büntető anyagi jog szabályai megsértésével történt, mivel a felrótt cselekmény az elbíráláskor hatályban lévő büntetőtörvény szerint nem bűncselekmény.
- [38] Ekként a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján akként változtatta meg, hogy a terheltet az ellene 1 rendbeli - az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző, a különadóra alapított - adócsalás bűntette miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése alapján, a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja szerinti okból, bűncselekmény hiányában felmentette. Továbbá a terheltet a fennmaradt bűncselekmények miatt halmazati büntetésül, a meglévő büntetéskiszabási körülmények alapulvételével, de tekintettel a halmazatban álló bűncselekmények számának csökkenésére, valamint az elkövetéstől számított időmúlásra, enyhébb tartamú, 3 év 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte az 1978. évi IV. törvény 43. § a) pontja alkalmazásával, s a közügyektől eltiltás érintetlen hagyása mellett.
- [39] A Kúria egyebekben - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, melynek vizsgálatára a Be. 425. § (5) bekezdése alapján köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

IV.

- [40] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. június 15.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bíróági ügyintéző